

РЕГЛАМЕНТ НА КОМИСИЯТА (ЕС) № 2204/2002
от 12 декември 2002г.
относно приложението на Членове 87 и 88 от Договора за Европейската
общност за държавната помощ за трудова заетост

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

Като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност,

Като взе предвид Регламент на Съвета (ЕС) № 994/98 от 7 май 1998г. относно приложението на Членове 92 и 93 от Договора за създаване на Европейската общност за определени категории хоризонтални държавни помощи ⁽¹⁾, и по-специално точка (a)(iv) и точка (б) от Член 1(1) от него,

След като публикува проект на настоящия регламент ⁽²⁾,

След като се допита до Консултативния комитет по държавните помощи,

Като има предвид че

- (1) С Регламент (ЕС) № 994/98 се дават правомощия на Комисията да обяви, в съответствие с Член 87 от Договора, че при определени условия помощта за трудова заетост е съвместима с общия пазар и не подлежи на изискването за уведомяване от Член 88(3) от Договора.
- (2) С Регламент (ЕС) № 994/98 се дават също така правомощия на Комисията да обяви, в съответствие с Член 87 от Договора, че помощта, която отговаря на картата, приета от Комисията за всяка държава-членка за предоставяне на регионална помощ, е съвместима с общия пазар и не подлежи на изискването за уведомяване от Член 88(3) от Договора.
- (3) В много решения Комисията е приложила Членове 87 и 88 от Договора за помощта за трудова заетост във и извън подпомагани области, и, също така, е огласила своята политика в указанията за помощите за трудова заетост ⁽³⁾, в съобщението за проследяване на държавните помощи и намаляването на разходите за работна сила ⁽⁴⁾, в указанията за националната регионална помощ ⁽⁵⁾ и в Регламент на Комисията (ЕС) № 70/2001 от 12 януари 2001г. относно приложението на Членове 87 и 88 от Договора за Европейската общност за държавните помощи за малки и средни предприятия ⁽⁶⁾.

¹ Официален вестник L 142, 14.5.1998г., стр.1

² Официален вестник C 88, 12.4.2002г., стр.2

³ Официален вестник C 334, 12.12.1995г., стр.4

⁴ Официален вестник C 1, 3.1.1997г., стр.10

⁵ Официален вестник C 74, 10.3.1998, стр.9

⁶ Официален вестник L 10, 13.1.2001, стр.33

Предвид на опита на Комисията по прилагане на тези разпоредби, е целесъобразно, с цел да се осигури резултатен контрол и да се опрости администрирането без да се отслабва проследяването от Комисията, Комисията да използва правомощията, предоставени с Регламент (ЕС) № 994/98.

- (4) Настоящият регламент не ограничава възможността на държавите-членки да уведомяват за държавни помощи за трудова заетост. Такива уведомления ще се оценяват от Комисията, по-специално в светлината на критериите, постановени в настоящия регламент, в Регламент (ЕС) № 70/2001 или в съответствие с всички приложими за Общността указания или рамки. Понастоящем това се отнася за сектора на морския транспорт. Прилагането на указанията за държавните помощи за трудова заетост⁽⁷⁾ се спира от датата на влизане в сила на настоящия регламент, както и съобщението за проследяване на държавните помощи и намаляването на разходите за работна сила, и съобщението за ускорена процедура за обработване на уведомленията за помощи за заетост⁽⁸⁾. Уведомленията, подадени към момента на влизане в сила на настоящия регламент ще се оценяват в съответствие с неговите разпоредби. Уместно е да се предвидят преходни разпоредби във връзка с прилагането на настоящия регламент за помощите за заетост, предоставени преди влизането му в сила и в нарушение на задължението от Член 88(3) от Договора.
- (5) Насърчаването на заетостта представлява основна задача на икономическата и социалната политика на Общността и на нейните държави-членки. Общността разработи Европейска стратегия по заетостта с цел да се утвърди тази задача. Безработицата остава важен проблем в някои части на Общността, а определени категории работоспособни лица продължават да изпитват особени затруднения при навлизане на пазара на труда. По тази причина държавните органи имат основания да провеждат мерки по предоставяне на стимули на предприятията за увеличаване равнището на заетостта при тях, по-специално на трудоспособни лица от такива категории в неравностойно положение.
- (6) Настоящият регламент се прилага само за мерки по заетостта, които изпълняват всички условия на Член 87(1) от Договора и поради това представляват държавна помощ. Има няколко мерки на политиката по заетостта, които не представляват държавна помощ по смисъла на Член 87(1), защото те са помощи за граждани, с което не се облагодетелстват определени предприятия или производството на определени стоки, или защото те не засягат търговията между държавите-членки, или защото те са мерки от общ характер с цел да се насърчи заетостта, които не нарушават или не заплашват с нарушаване конкуренцията чрез облагодетелстване на определени предприятия или на производството на определени стоки.

⁷ Официален вестник С 371, 23.12.2000, стр.12

⁸ Официален вестник С 218, 27.7.1996г., стр.4

Такива мерки от общ характер, които могат да включват общо намаляване на данъчното облагане на разходите за работна сила и социални дейности, засилване на инвестициите в общообразователната система и обучение, мерки по предоставяне на услуги по професионално ориентиране и консултиране, обща помощ и обучение за безработни, и усъвършенстване на трудово-правната уредба, следователно остават незасегнати от настоящия регламент. Това се отнася и за мерките, за които се смята, че не отговарят на всички критерии на Член 87(1) от Договора, и следователно не се обхващат от изискването за уведомяване по Член 88(3) от Договора по силата на Регламент на Комисията (ЕС) № 69/2001 от 12 януари 2001г. относно приложението на Членове 87 и 88 от Договора за Европейската общност за помощи от типа “de minimis”⁽¹⁾.

- (7) Като се имат предвид тези съображения, целта и резултата от помощите, освободени с настоящия регламент трябва да бъде насърчаването на заетостта в съответствие с Европейската стратегия по заетостта, по-специално на трудоспособните лица от категориите в неравностойно положение, без да се оказва неблагоприятно въздействие върху търговските условия до степен несъвместима с общия интерес. Помощта за заетост, предоставена на фирма на индивидуални начала може да има силно въздействие върху конкуренцията на съответния пазар, защото тя облагодетелства тази фирма в сравнение с другите, които не са получили такава помощ. Предоставена само на една фирма, такава помощ вероятно ще има ограничен ефект върху заетостта. По тази причина индивидуалното отпускане на помощи за заетост ще продължи да бъде обект на уведомяване на Комисията, а с настоящия регламент трябва да се освобождават помощи, само ако са предоставени под формата на схеми.
- (8) С настоящия регламент трябва да се освобождават всички помощи, предоставени по схема, която отговаря на всички приложими изисквания от настоящия регламент. С оглед на осигуряване на ефективен контрол и опростяване на администрирането без отслабване на проследяването от Комисията, схемите за помощи трябва да съдържат изрично позоваване на настоящия регламент.
- (9) С настоящия регламент не трябва да се освобождават от изискването за уведомяване държавните помощи в сектори корабостроене и въгледобив, за които са предвидени специални правила, съответно в Регламент на Съвета (ЕС) № 1540/98 ⁽²⁾ и Регламент на Съвета (ЕС) № 1407/2002⁽³⁾.
- (10) Настоящият регламент трябва да се прилага в сектор транспорт. Въпреки това, като се имат предвид конкретните характеристики на конкуренцията в

¹ Официален вестник L 10, 13.1.2001г., стр.30

² Официален вестник L 202, 18.7.1998г., стр.1

³ Официален вестник L 205, 2.8.2002г., стр.1

- този отрасъл, не е целесъобразно да се освобождават помощите за разкриване на работни места.
- (11) Комисията поддържа по-малко благосклонно виждане за помощите, насочени към конкретни сектори, включително, но без да се ограничават до, чувствителни сектори, в които се наблюдава свръхпотенциал или криза. Схемите за помощи, насочени към конкретни сектори следователно не трябва да се обхващат от освобождаването от изискването за уведомяване, предоставено с настоящия регламент.
- (12) В съответствие с утвърдената практика на Комисията, и с оглед на по-добро гарантиране, че помощта е съразмерна и ограничена до необходимия размер, праговете трябва да бъдат изразени като интензитет на помощите във връзка с набор от приемливи разходи, вместо като максимален размер на помощите.
- (13) С цел да се определи дали помощта е съвместима с общия пазар по реда на настоящия регламент, е необходимо да се отчете интензитета на помощта и съответно размерът на помощта изразен като еквивалент на безвъзмездното финансиране. Изчисляването на еквивалента на безвъзмездното финансиране за помощ, платима на няколко вноски и помощ под формата на заем с изключително изгодни условия, налага използване на пазарни лихвени проценти, установени към момента на отпускането. С оглед на единно, прозрачно и опростено прилагане на правилата за държавните помощи, за пазарни лихвени проценти за целите на настоящия регламент трябва да се смятат референтните лихвени проценти, при условие че при случай на заем с изключително изгодни условия, заемът се обезпечава с обикновена гаранция и не предполага различен от обичайния риск. Референтни проценти са тези, които периодично се определят от Комисията въз основа на обективни критерии и се публикуват в *Официалния вестник на Европейските общности* и в Интернет.
- (14) Като се имат предвид различията между предприятия от различен мащаб, трябва да се определят различни тавани на интензитета на помощите за разкриване на работни места по отношение на малките и средните предприятия и големите предприятия. С цел да се премахнат различията, които биха довели до нарушаване на конкуренцията, с цел да се улесни съгласуването между различните инициативи на Общността и на държавите, и от съображения за административна яснота и правна сигурност, определението за “малки и средни предприятия (МСП)”, използвано в настоящия регламент е определението, посочено в Препоръката на Комисията 96/280/ЕС от 3 април 1996г. относно определението за малки и средни предприятия ⁽⁴⁾. Това определение е използвано и в Регламент (ЕС) № 70/2001.

⁴ Официален вестник L 107, 3.4.1996г., стр.4

- (15) Таваните за интензитета на помощта трябва да се фиксират, в светлината на опита на Комисията, на равнище, при което се постига подходящо равновесие между свеждане до минимум на нарушаването на конкуренцията и целта за насърчаване на заетостта. В интерес на последователността, таваните трябва да се хармонизират с фиксираните такива в указанията за националната регионална помощ и в Регламент (ЕС) № 70/2001, които позволиха помощта да се изчислява чрез отнасяне към разкриването на работни места, свързани с инвестиционни проекти.
- (16) Разходите за наемане на персонал представляват част от обичайните разходи за дейността на всяко предприятие. Ето защо е особено важно помощта да има положителен ефект върху заетостта, а не просто да дава възможност на предприятията да намалят разходи, които иначе биха направили.
- (17) Без строг контрол и стриктни ограничения помощите за трудова заетост могат да окажат вредно въздействие, което да анулира техния непосредствен ефект върху разкриването на работни места. Ако помощта се използва за защита на фирми, подложени на конкуренция в Общността, нейният ефект може да се изразява в забавяне на реструктурирането, необходимо за осигуряване конкурентноспособността на промишлеността в Общността. При липсата на строг контрол, тази помощ може да се съсредоточи в най-благоприятните региони в разрез с целта за икономическо и социално сближаване. В рамките на единния пазар помощта, предоставена за намаляване разходите за работна сила, може да доведе до нарушаване на конкуренцията в Общността и изкривявания при разпределяне на ресурсите и мобилните капиталовложения, до пренасяне на безработицата от една страна в друга, до премествания.
- (18) Помощите за разкриване на работни места трябва да подлежат на условието, че разкритото работно място трябва да се запази за определен минимален срок. Срокът, предвиден в настоящия регламент, трябва да има по-голяма тежест от правилото за петте години, предвидено в точка 4.14 от указанията за националната регионална помощ.
- (19) Помощта за запазване на работните места, в смисъл на финансова подкрепа, дадена на фирма с цел да бъде убедена да не съкращава наетите от нея лица, е сходна с оперативната помощ. Ето защо, предвид на всички отраслови правила, като тези, които съществуват в сектор морски транспорт, тя трябва да се разрешава само при конкретни обстоятелства и за ограничен период от време. Тя трябва да продължи да бъде обект на изискването за уведомяване на Комисията и не трябва да се обхваща от освобождаването от това изискване, предоставено с настоящия регламент. Ограничените обстоятелства, при които тя може да се разрешава включва такива, при които, в съответствие с Член 87(2)(б) от Договора, тя е предназначена за преодоляване на щетите от природни бедствия или извънредни събития. Друг пример е този, при който тя се предоставя при условията приложими

- за оперативната помощ в указанията за националната регионална помощ в региони, приемливи за освобождаване от разпоредби по реда на Член 87(3)(а) от Договора във връзка с икономическото развитие на области, където жизненият стандарт е необичайно нисък, или където има тежка безработица, включително региони в края на периферията. Трети пример е този, при който такава помощ се предоставя в обстановката на спасяване и оздравяване на дружество, изпаднало в затруднения, в съответствие с разпоредбите от съответните указания за Общността⁽¹⁾.
- (20) Особен тип помощ е помощта, предоставена на работодателите за превръщане на временни или срочни трудови договори в договори за неопределен срок. Такива мерки не трябва да се обхващат от освобождаването от изискването за уведомяване, предоставено с настоящия регламент. Те трябва да подлежат на уведомяване, така че Комисията да може да определи дали те оказват положително въздействие върху трудовата заетост. По-специално, трябва да се гарантира, че с такива мерки не се създава възможност за подпомагане на заетостта едновременно при разкриване на работното място и при преобразуване на трудовия договор - по начин, при който се надвишава таванът за подпомагане на начални капиталовложения или за разкриване на работни места.
- (21) Малките и средните предприятия играят решаваща роля при разкриване на работни места. Същевременно, техният мащаб може да се окаже пречка пред разкриването на нови работни места поради рисковете и административната тежест, свързани с назначаването на нов персонал. Също така, разкриването на работни места може да допринесе за икономическото развитие на региони от Общността, поставени в по-неблагоприятно положение и по този начин да се укрепи икономическото и социално сближаване. Местонахождението на предприятията в такива региони ги поставя в неизгодно положение в структурен план. Ето защо е целесъобразно малките и средни предприятия, и предприятията в подпомагани региони да имат възможност да се възползват от помощите за създаване на трудова заетост.
- (22) Големите фирми в областите без подпомагане не изпитват особени затруднения и разходите за работна сила са част от техните обичайни разходи за дейността. По тази причина, и с цел да се увеличи до максимум стимулиращия ефект от помощите за разкриване на работни места в МСП и в регионите, приети за прилагане на освобождаването от разпоредби по реда на Член 87(3)(а) и (в) от Договора, големите фирми в региони, които не са приети за прилагане на такова освобождаване от разпоредби, не трябва да бъдат допуснати до помощи за разкриване на работни места.
- (23) Определени категории трудоспособни лица изпитват особени затруднения при намиране на работа, тъй като работодателите ги смятат за по-ниско

¹ Официален вестник С 288, 9.10.1999, стр.2

- производителни. Тази така разглеждана по-ниска производителност може да се дължи на липса на скорошен трудов опит (например млади трудоспособни лица, продължително безработни) или на трайно увреждане. Помощта за трудова заетост, предназначена да стимулира фирмите да назначават такива лица е оправдана поради факта, че по-ниската производителност на такива трудоспособни лица намалява финансовото предимство, дадено на такива фирми, и поради факта, че трудоспособните лица също се възползват от мярката, тъй като за тях има вероятност да бъдат изключени от пазара на труда, ако на работодателите не се предложат такива стимули. Ето защо е целесъобразно да се разрешат схеми, по които се предоставят такива помощи, независимо от мащаба или местонахождението на бенефициента.
- (24) Категориите трудоспособни лица, за които се смята че са в неравностойно положение, трябва да се дефинират. Държавите-членки обаче трябва да имат възможност да уведомяват за помощи, предназначени за насърчаване наемането на други категории лица, които те смятат за поставени в неравностойно положение, с представяне на подкрепящи аргументи.
- (25) Лицата с нарушена трудоспособност може да се нуждаят от постоянна помощ, с което да им се даде възможност да останат на пазара на труда, прехвърляйки границите на помощта за първоначално назначаване на работа, и вероятно участие в схеми за защитени работни места. Схемите, по които се предоставят помощи за такива цели трябва да бъдат освободени от изискването да се уведомява за тях, при условие че за помощта може да се докаже, че не е повече от необходимото за компенсиране на по-ниската производителност на съответните работници, на съпътстващите разходи за тяхното наемане, или на разходите за създаване или поддържане на защитени работни места. Това условие е предвидено, за да се избегне положение, при което предприятията, ползвайки такива помощи, продават под конкурентните цени на пазари, които се обслужват и от други предприятия.
- (26) С настоящия регламент не може да се възпрепятства нарастването на помощи за назначаване на трудоспособни лица в неравностойно положение, или за назначаване или наемане на лица с нарушена трудоспособност, с размера на други помощи, предоставени във връзка с разходите за работна сила, тъй като в тези случаи е основателно да се предоставят стимули за работоспособни лица от тези категории, които да се наемат на работа преимуществено пред останалите.
- (27) С цел да се гарантира, че помощта е необходима и действа като стимул за заетостта, с настоящия регламент не трябва да се освобождават помощите за такива дейности по разкриване на работни места или назначаване на персонал, които бенефициентът би предприел в случай че са налице само пазарните условия.

- (28) С настоящия регламент не трябва да се освобождават помощите за разкриване на работни места, когато те нарастват с размера на други държавни помощи, включително помощи, предоставени от държавни, регионални или местни органи, или подпомагане от Общността, във връзка с едни и същи приети разходи или разходи за капиталовложения, с които са свързани съответните работни места, когато това нарастване превишава праговете, установени в настоящия регламент или в правилата на Общността за държавните помощи за капиталовложения, по-специално Указанията за националната регионална помощ и Регламент (ЕС) № 70/2001. Единствените изключения от този принцип трябва да са за помощите за назначаване на работоспособни лица в неравностойно положение или за назначаване или наемане на лица с нарушена трудоспособност.
- (29) Целесъобразно е, преди да се приведат в действие, помощите в големи размери да бъдат обект на индивидуалната преценка на Комисията. Съответно, помощите, чиито размери надхвърлят фиксирания размер за определен период и са предоставени на едно предприятие или организация се изключват от освобождаването, предвидено в настоящия регламент и продължават да подлежат на изискванията на Член 88(3) от Договора.
- (30) Мерките по предоставяне на помощи за насърчаване на трудовата заетост или други помощи, чиято цел е свързана с наемането на персонал и пазара на труда могат да са от естество различно от мерките освободени с настоящия регламент. За такива мерки трябва да се уведомява по реда на Член 88(3).
- (31) Предвид на Споразумението в Световната търговска организация (СТО) за субсидиите и изравнителните мерки, с настоящия регламент не трябва да се освобождават помощите за износ или помощите, с които се облагодетелстват местни стоки пред вносни. Такива помощи биха били несъвместими с международните ангажменти на Общността по това споразумение и следователно не трябва да се освобождават от изискването за тях да се уведомява, нито да се разрешават, в случай че за тях е уведомено по този ред.
- (32) С цел да се осигури прозрачност и резултатно проследяване, в съответствие с Член 3 от Регламент (ЕС) № 994/98, е необходимо да се въведе образец, по който държавите-членки да предоставят на Комисията кратки сведения винаги, когато, съгласно настоящия регламент, се прилага схема за помощи, с оглед на публикуване в *Официалния вестник на Европейските общности*. По същите причини е необходимо да се въведат правила за документацията, която държавите-членки трябва да водят по отношение на освободената с настоящия регламент схема за помощи. За целите на годишния отчет, който държавите-членки внасят пред Комисията, целесъобразно е Комисията да

въведе свои конкретни изисквания. С цел да се улесни административното обработване и предвид на широкия достъп до необходимата технология, кратките сведения и годишния отчет трябва да се предоставят във вид за ползване на компютър.

- (33) Като се има предвид опитът на Комисията в тази област, и по-специално, честотата, при която обикновено се налага преработване на политиката по държавните помощи, е целесъобразно да се ограничи срокът на прилагане на настоящия регламент. Съгласно Член 4(2) на Регламент (ЕС) № 994/98 е необходимо да се включат преходни разпоредби, чрез които схемите за помощи, вече освободени с настоящия регламент, при изтичането на неговия срок, ще останат освободени за още шест месеца,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ

Член 1

Приложно поле

1. Настоящият регламент се прилага за схеми, които представляват държавна помощ по смисъла на Член 87(1) от Договора, и с които се предоставя помощ за разкриване на работни места, предоставя се помощ за назначаване на работоспособни лица в неравностойно положение или с нарушена трудоспособност, или се предоставя помощ за покриване на допълнителните разходи по наемане на лица с нарушена трудоспособност.

2. Настоящият регламент се прилага за помощи във всички сектори, включително дейности свързани с производство, преработка и продажба на продуктите, изброени в Анекс I към Договора.

Той не се прилага за помощи, предоставени във въгледобивния или корабостроителния отрасъл, нито за помощи за разкриване на работни места по смисъла на Член 4, предоставени в отрасъл транспорт. Такива помощи остават обект на изискването за предварително уведомяване на Комисията в съответствие с Член 88(3) от Договора.

3. Настоящият регламент не се прилага:

(а) за помощи за дейности, свързани с износ, а именно помощи пряко обвързани с количествата, обект на износа, с изграждането и работата на мрежа за дистрибуция или с други текущи разходи, свързани с дейността по износа;

(б) за помощи, при които е поставено условие за предпочтително използване на местни пред вносни стоки.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент:

- (а) “помощ” означава всяка мярка, която изпълнява всички критерии, посочени в Член 87(1) от Договора;
- (б) “малки и средни предприятия” означава предприятията, за които е дадено определение в Анекс I на Регламент (ЕС) № 70/2001;
- (в) “брутен интензитет на помощта” означава размерът на помощта, изразен като процент от съответните разходи. Всички цифри, които се използват се взимат преди да се извършат приспаданията за целите на прякото подоходно облагане. Когато помощта се предоставя под форма, различна от безвъзмездно финансиране, размерът на помощта е еквивалентът на безвъзмездното финансиране. Помощта, платима на няколко вноски, се сконтира до нейната стойност към момента на предоставянето ѝ. Лихвеният процент, който ще се използва за сконтирането и за изчисляване на размера на помощта при заем с особено изгодни условия, е референтният лихвен процент, приложим към момента на предоставяне на помощта;
- (г) “нетен интензитет на помощта” означава сконтираният размер на помощта, изчистен от данъци, изразен като процент от съответните разходи;
- (д) “численост на персонала” означава броят на работещите единици за годината (РЕГ), а именно броят на лицата, наети на пълно работно време в рамките на една година, като работата на непълнен работен ден и на сезонни начала представлява малка част от РЕГ;
- (е) “работоспособно лице в неравностойно положение” означава всяко лице, което принадлежи към категория лица, за които влизането на пазара на труда без оказана помощ е трудно, а именно, лице, което отговаря на най-малко един от следните критерии:
 - (i) всяко лице, което е на възраст под 25 години или се намира в периода две години след завършване на пълния курс на обучение, и което в миналото не е било наемано на редовна платена работа;
 - (ii) всеки трудов емигрант, който се придвижва или се е придвижил в рамките на Общността, или се установява с местоживееене в Общността, за да започне работа;
 - (iii) всяко лице, което е представител на етническо малцинство в държава-членка, и което има необходимост от повишаване на

неговата/нейната езикова или професионална квалификация или характеристиките на трудовия му/й опит, за да се увеличат перспективите за получаване на достъп до трайна заетост;

- (iv) всяко лице, което желае да навлезе или отново да поеме по пътя на активната заетост, и което е отсъствало както от сферата на труда, така и от тази на обучението за поне две години, и по-специално, всяко лице, което се е отказало от работа поради затруднения да съвмести трудовата си кариера с живота на семейството си;
 - (v) всяко лице, живеещо като несемеен пълнолетен, което отглежда дете или деца;
 - (vi) всяко лице, което не е завършило горната степен на среднообразователния курс или неговия еквивалент, което няма работа, или което е на път да остане без работа;
 - (vii) всяко лице на възраст над 50 години, което няма работа, или което е на път да остане без работа;
 - (viii) всяко продължително безработно лице, т.е. всяко лице, което е било безработно през 12 от предходните 16 месеца, или шест от предходните осем месеца при случай на лица на възраст под 25 години;
 - (ix) всяко лице, което е, или е било освидетелствано за наркоман в съответствие с националното законодателство;
 - (x) всяко лице, което не е било наето за първи път на редовна платена работа от началото на срока на лишаване от свобода или на друга наказателна мярка;
 - (xi) всяка жена в географска област от групата по NUTS II, където средната безработица е превишавала със 100% средната за Общността за период от поне две календарни години, и където безработицата сред жените е превишавала със 150 % нивото на безработицата сред мъжете в съответната област за най-малко две от последните три години;
- (ж) “лице с нарушена трудоспособност” означава всяко лице:
- (i) освидетелствано за лице с нарушена трудоспособност по националното законодателство; или
 - (ii) което има освидетелствано тежко физическо, умствено или психическо увреждане;

- (з) “защитени работни места” означава наемане на работа в организация, където най-малко 50% от персонала са лица с нарушена трудоспособност, които не са в състояние да намерят работа на открития пазар на труда;
- (и) “разходи за труд” включва следните компоненти, действително платими от бенефициента на държавната помощ по отношение на съответните работни места:
 - (i) брутната работна заплата, т.е. преди данъчно облагане; и
 - (ii) задължителните вноски за социално осигуряване.
- (й) едно работно място е “свързано с изпълнението на инвестиционен проект” ако се отнася до дейността, с която е свързана инвестицията, и ако е разкрито в рамките на три години от приключване на инвестиционния процес. През този период работните места, разкрити след повишаване степента на оползотворяване на мощностите, създадени посредством инвестицията, също са свързани с инвестицията;
- (к) “инвестиция в материални активи” означава инвестиция в дълготрайни материални активи, свързани със създаването на нова организация, разширяване на съществуваща такава, или ангажиране с дейност, която изисква основна промяна в продукта или в производствения процес на съществуваща организация (по-специално чрез рационализация, диверсификация или обновяване). Инвестиция в дълготрайни активи, предприета под формата на поглъщане на организация, която е закрыта, или която би се закрыла ако не бе закупена, също се разглежда като инвестиция в материални активи;
- (л) “инвестиция в нематериални активи” означава инвестиция в прехвърляне на технология посредством придобиване на патентни права, лицензи, ноу-хау или непатентовано техническо познание.

Член 3

Условия за освобождаване от изискването за уведомяване

1. При отчитане на Член 9 схемите за помощи, които изпълняват всички условия на настоящия регламент, са съвместими с общия пазар по смисъла на Член 87(3) от Договора и се освобождават от изискването за уведомяване по Член 88(3) от Договора, при условие че:
 - (а) всички помощи, които могат да се предоставят по такава схема, изпълняват всички условия на настоящия регламент;

(б) в схемата се съдържа изрично позоваване на настоящия регламент, като се цитира неговото заглавие и данни за обнародването му в *Официалния вестник на Европейските общности*.

2. Помощите, предоставени по схемите, упоменати в алинея 1, са съвместими с общия пазар по смисъла на Член 87(3) от Договора и се освобождават от изискването за уведомяване по Член 88(3), при условие че предоставените помощи изпълняват всички условия на настоящия регламент.

Член 4

Разкриване на работни места

1. Схемите на помощи за разкриване на работни места и всички помощи, които могат да се предоставят по такива схеми, следва да отговарят на условията в алинеи 2, 3 и 4.

2. Когато работните места се разкриват в области или в отрасли, които не покриват изискванията за регионална помощ по реда на Член 87(3)(а) и (в) към момента на предоставяне на помощта, брутният интензитет на помощта не може да надвишава:

- (а) 15% при случай на малки предприятия;
- (б) 7,5% при случай на средни по мащаб предприятия.

3. Когато работните места се разкриват в области и отрасли, които покриват изискванията за регионална помощ по реда на Член 87(3)(а) и (в) към момента на предоставяне на помощта, нетният интензитет на помощта не може да надвишава съответния таван на регионалната помощ за инвестиции, определен в картата, приложима към момента на предоставяне на помощта и приета от Комисията за всяка държава-членка. За тази цел следва да се взема предвид, освен всичко друго, отрасловата рамка за регионални помощи за големи инвестиционни проекти⁽¹⁾.

При случай на малки и средни предприятия, и ако в картата не се предвижда друго за такива предприятия, този таван се увеличава със:

- (а) 10 процентни пункта на брутна основа в областите, обхванати от Член 87(3)(в), при условие че общият нетен интензитет на помощта не надвишава 30%; или

¹ Официален вестник С 70, 19.3.2002, стр. 8

(б) 15 процентни пункта на брутна основа в областите, обхванати от Член 87(3)(а), при условие че общият нетен интензитет на помощта не надвишава 75%.

По-високите тавани за регионални помощи се прилагат само в случай че участието на бенефициента във финансирането е най-малко 25% и работните места се запазят в рамките на приетия регион.

Когато работните места се разкриват в производството, преработката и пласирането на продуктите, изброени в Анекс I от Договора, в области, които отговарят на критериите за области в по-неблагоприятно положение по Регламент на Съвета (ЕС) № 1257/1999⁽²⁾, се прилагат тези по-високи тавани за помощи, или ако е приложимо, по-високите тавани за помощи от този регламент.

4. Таваните, определени в алинеи 2 и 3, се прилагат за интензитета на помощта, изчислен като процент от разходите за труд за период от две години във връзка с разкритите работни места при следните условия:

- (а) разкритите работни места трябва да представляват нетно увеличение в числеността на персонала в съответната организация и предприятие в сравнение със средната численост през последните 12 месеца;
- (б) разкритите работни места се запазват за минимален срок от три години, или две години при случай на МСП; и
- (в) новите лица, наети в резултат на разкриването на работни места, трябва да са лица, които никога не са били наемани, останали са без работа, или са пред изгубване на предишното си работно място.

5. Когато се дават помощи за разкриване на работни места по схема, освободена по реда на настоящия Член, може да се предостави допълнителна помощ при случай на назначаване на трудоспособно лице в неравностойно положение или с нарушена трудоспособност в съответствие с условията на Член 5 или 6.

Член 5

Назначаване на трудоспособни лица в неравностойно положение и лица с нарушена трудоспособност

1. Схемите на помощи за назначаване от което и да е предприятие на трудоспособни лица в неравностойно положение и лица с нарушена трудоспособност, и всички помощи, които могат да се предоставят по такава схема, следва да изпълняват условията на алинеи 2 и 3.

² Официален вестник L 160, 26.6.1999г., стр.80

2. Брутният интензитет на всички помощи, свързани с наемането на съответното лице/лица в неравностойно положение или с нарушена трудоспособност, изчислен като процент от разходите за труд за период от една година след назначаването, не могат да надвишават 50% за лица в неравностойно положение или 60% за лица с нарушена трудоспособност.
3. Прилагат се следните условия:
 - (а) когато назначаването не представлява нетно увеличение в числеността на персонала в съответната организация, мястото или местата са се освободили след доброволно напускане, пенсиониране поради навършена възраст, доброволно съкращаване на работното време или законно уволнение поради неспазване на трудовата дисциплина, а не е резултат от съкращаване на работна ръка., и
 - (б) освен при случай на законно дисциплинарно уволнение, на наетото или наетите лица следва да се предостави непрекъсната трудова заетост за най-малко 12 месеца.

Член 6

Допълнителни разходи по наемане на лица с нарушена трудоспособност

1. Схемите на помощи за наемане на лица с нарушена трудоспособност и всички помощи, които могат да се предоставят по такива схеми, следва да отговарят на условията в алинеи 2 и 3.
2. Помощта, заедно с всички помощи, предоставени по Член 5, не могат да надвишават необходимото равнище за компенсиране на всеки случай на намалена производителност, който произтича от нарушената трудоспособност на лицето или лицата, и на всеки от следните разходи:
 - (а) разходи по приспособяване на помещенията;
 - (б) разходи по наемане на персонал за времето, прекарано единствено в оказване на помощ на лицето или лицата с нарушена трудоспособност;
 - (в) разходи по приспособяване или придобиване на оборудване за ползване от тях,

които са в допълнение към разходите, които бенефициентът би направил, в случай че наема лица, които не са с нарушена трудоспособност, за който и

да е период, през който лицето или лицата с нарушена трудоспособност са действително наети на работа.

Когато бенефициентът осигурява защитени работни места, помощите могат допълнително да покриват, но без да надвишават, разходите по изграждане, внедряване или разширяване на съответната организация, и всички разходи по администриране и превоз, които произтичат от наемането на лица с нарушена трудоспособност.

3. В схемите, освободени с настоящия член, следва да се предвиди, че помощите подлежат на условието бенефициентът да поддържа документация, която дава възможност да се потвърди, че предоставената му помощ отговаря на разпоредбите на настоящия член и на Член 8(4).

Член 7

Необходимост от помощта

1. С настоящия регламент се освобождават помощи по Член 4 само в случай че преди да се разкрият съответните работни места:

- (а) пред държавата-членка е подадено искане за помощ от бенефициента; или
- (б) държавата-членка е приела законови разпоредби, с които се учредява законно право на помощ според обективните критерии и без по-нататъшно упражняване на преценка от страна на държавата-членка.

2. Помощите подлежат на освобождаване по Член 4 при случаи когато:

- (а) разкритите работни места са свързани с изпълнението на инвестиционен проект за материални или нематериални активи; и
- (б) работните места се разкриват в рамките на три години от приключване на инвестиционния процес,

само ако искането, упоменато в алинея 1(а), или приемането на разпоредби, упоменато в алинея 1(б), се извършва преди да започне работата по проекта.

Член 8

Нарастване на помощта

1. Таваните на помощта, определени в Членове 4, 5 и 6, се прилагат независимо дали подкрепата за работните места или новите назначения, обект на подпомагане, се финансира изцяло от държавен ресурс или се финансира частично от Общността.

2. Помощите по схемите, освободени с Член 4 от настоящия регламент, не могат да нарастват с размера на които и да са други държавни помощи по смисъла на Член 87(1) от Договора, или с размера на друго финансиране от Общността, свързано с едни и същи разходи за труд, ако такова нарастване би довело до интензитет на помощта, който надвишава интензитета, определен с настоящия регламент.

3. Помощите по схемите, освободени с Член 4 от настоящия регламент, не могат да нарастват:

- (а) с размера на които и да са други държавни помощи по смисъла на Член 87(1) от Договора, или с размера на друго финансиране от Общността, свързано с разходите по всички инвестиции, с които са свързани разкритите работни места, и процесът по които не е бил приключен към момента на разкриване на работните места, или който е приключен през трите години преди разкриване на работните места; или
- (б) с размера на всички такива помощи или финансиране, свързано с едни и същи разходи за труд, или с други работни места, свързани с една и съща инвестиция,

ако такова нарастване би довело до интензитет на помощта, който надвишава съответния таван за регионалните помощи за инвестиции, определен в указанията за националната регионална помощ и в картата, приета от Комисията за всяка държава-членка, или тавана в Регламент (ЕС) № 70/2001. Когато съответният таван е адаптиран за конкретен случай, по-специално чрез прилагане на правилата за държавни помощи, приложими за конкретен отрасъл, или посредством механизъм, приложим за големи инвестиционни проекти, като например приложимата отраслова рамка за регионални помощи за големи инвестиционни проекти, адаптираният таван се прилага за целите на настоящата алинея.

4. Под формата на освобождаване от разпоредбите на алинеи 2 и 3, помощите по схеми, освободени с Членове 5 и 6 от настоящия регламент, могат да нарастват с размера на други държавни помощи по смисъла на Член 87(1) от Договора, или с размера на друго финансиране от Общността, свързано с едни и същи разходи, включително с помощи по схеми, освободени с Член 4 от настоящия регламент, които са съвместими с алинеи 2 и 3, при условие че такова нарастване не води до брутен интензитет на помощта, който надвишава със 100% разходите за труд за всеки период, през който лицето или лицата са наети.

Първият абзац не може да влияе върху по-ниските ограничения за интензитета на помощта, които могат да са поставени по реда на рамката на Общността за държавните помощи за научно-развойна дейност⁽¹⁾.

Член 9

Помощи, обект на предварително уведомяване на Комисията

1. Схеми на помощи, насочени към конкретни отрасли не се освобождават от изискването за уведомяване по настоящия регламент и остават обект на изискването за уведомяване от Член 88(3) от Договора.
2. С настоящия регламент не се освобождават от изискване за уведомяване помощите, предоставени на едно предприятие или организация, чиито брутен размер надвишава 15 млн. евро за който и да е тригодишен период. Комисията подлага на оценка такива помощи, ако са предоставени по схема, която иначе е освободена с настоящия регламент, чрез отнасяне единствено към критериите от настоящия регламент.
3. С настоящия регламент не се ограничава задължението държава-членка да уведомява за индивидуални случаи на предоставяне на помощи, във връзка със задълженията, поети по повод на други инструменти за държавни помощи, и по-специално задължението да уведоми, или да осведоми Комисията за помощ, дадена на предприятие, което получава помощи за реструктуриране по смисъла на указанията на Общността за държавните помощи за спасяване и оздравяване на фирми, изпаднали в затруднение, и задължението да уведоми за регионални помощи за големи инвестиционни проекти по приложимата отраслова рамка.
4. Схемите на помощи за насърчаване на назначаването на категории лица, които не са в неравностойно положение по смисъла на Член 2(е), остават обект на изискването за уведомяване от Член 88(3) от Договора, освен ако не са освободени по Член 4. При уведомяването държавите-членки внасят за оценка от Комисията аргументи, с които показват, че съответните наети лица са в неравностойно положение. В тази връзка се прилага Член 5.
5. Помощите за запазване на работни места, а именно финансова подкрепа, дадена на предприятие, за да запази на работа лицата, които иначе биха били уволнени, остават обект на изискването за уведомяване от Член 88(3) от Договора. При отчитане на всички правила за отраслите, такива помощи могат да се разрешават от Комисията единствено когато, в съответствие с Член 87(2)(б) от Договора, те са предназначени за преодоляване на щетите от природни бедствия или от извънредни обстоятелства, или при условията, приложими за оперативната помощ в указанията за националната регионална помощ, в региони допуснати до освобождаване от разпоредби по Член 87(3)(а) във връзка с икономическото

¹ Официален вестник С 45, 17.2.1996г., стр.5

развитие на области, където жизненият стандарт е необичайно нисък или където има сериозно ниво на безработица.

6. Помощите за превръщане на временни или срочни трудови договори в договори за неопределен срок остават обект на изискването за уведомяване от Член 88(3) от Договора.

7. Схемите на помощи за съвместителство на работното място, за предоставяне на подкрепа за работещи родители и подобни мерки за заетост, с които се насърчава заетостта, но които не водят до нетно увеличение на трудовата заетост, до назначаване на работоспособни лица в неравностойно положение, или до назначаване или наемане на работа на лица с нарушена трудоспособност, остават обект на изискването за уведомяване от Член 88(3) от Договора и се подлагат на оценка от Комисията в съответствие с Член 87.

8. Други мерки за подпомагане, чиито цели са свързани с трудовата заетост и пазарите на труда, като например мерки за насърчаване на ранното пенсиониране, също остават обект на изискването за уведомяване от Член 88(3) от Договора и се подлагат на оценка от Комисията в съответствие с Член 87.

9. Индивидуалните случаи на помощи за заетост, предоставени по начин, независим от която и да е схема, остават обект на изискването за уведомяване по Член 88(3) от Договора. Такива помощи се оценяват в светлината на настоящия регламент и могат да се разрешават от Комисията само ако са съвместими с всички конкретни приложими правила, които може да са постановени по отношение на отрасъла, в който бенефициентът развива дейност, и само ако може да се докаже, че ефектът на помощта върху трудовата заетост натежава пред въздействието върху конкуренцията на съответния пазар.

Член 10

Прозрачност и проследяване

1. При изпълнение на схема за помощи, освободена с настоящия регламент, предвид обнародването в Официалния вестник на Европейските общности, в срок от 20 работни дни държавите-членки изпращат на Комисията кратки сведения относно тази схема на помощи във вида, посочен в Анекс I. Те се предоставят във вид за ползване на компютър.

2. Държавите-членки водят подробна документация за схемите на помощи, освободени с настоящия регламент, и индивидуалните помощи, предоставени по тези схеми. Тази документация следва да съдържа цялата необходима информация за установяване на факта, че условията за освобождаване, предвидени от настоящия регламент, са изпълнени, включително информация за състоянието на всяко дружество, чието право на помощи зависи от неговия статут на малко или

средно предприятие. Държавите-членки съхраняват документацията за схема за помощи за период от 10 години от датата, на която е предоставена последната индивидуална помощ по тази схема. По писмено искане съответната държава-членка предоставя на Комисията в срок от 20 работни дни или по-дълъг срок, който може да е посочен в искането, цялата информация, която Комисията смята за необходима, за да прецени дали условията от настоящия регламент са изпълнени.

3. Държавите-членки изготвят отчет за прилагането на настоящия регламент по отношение на всяка пълна или непълна календарна година, през която се прилага настоящия регламент, във вида, посочен в Анекс II и подходящ за ползване на компютър. Държавите-членки представят този отчет на Комисията не по-късно от три месеца след изтичане на периода, за който се отнася отчета.

Член 11

Влизане в сила, срок на действие и преходни разпоредби

1. Настоящият регламент влиза в сила на 20-ия ден след деня на публикуването му в *“Официален вестник” на Европейските общности*.

Той остава в сила до 31 декември 2002г.

2. Уведомленията, подадени към момента на влизане в сила на настоящия регламент, се оценяват в съответствие с неговите разпоредби.

Схемите за помощи, приложени преди датата на влизане в сила на настоящия регламент, и помощите, предоставени по тези схеми, при липса на разрешение от Комисията и в нарушение на задължението по Член 88(3) от Договора, са съвместими с общия пазар по смисъла на Член 87(3) от Договора и се освобождават по реда на настоящия регламент ако изпълняват условията, предвидени в Член 3(1)(а) и Член 3(2). Всички помощи, които не отговарят на тези условия, се оценяват от Комисията в съответствие с приложимите рамки, указания, съобщения и известия.

3. В края на срока на действие на настоящия регламент схемите на помощи, освободени по реда на настоящия регламент, остават освободени за преходен период от шест месеца.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в гр.Брюксел на 12 декември 2002г.

За Комисията

Марио МОНТИ

Член на Комисията

АНЕКС I

Сведения, които държавите-членки съобщават във връзка с държавната помощ, предоставена по реда на Регламент (ЕС) № 2204/2002 от 12 декември 2002г. относно прилагането на Членове 87 и 88 от Договора за Европейската общност за държавната помощ за трудова заетост.

(предоставят се във вид за ползване на компютър, по електронна поща на адрес stateaidgreffe@cec.eu.int)

Помощ №:

Пояснителна бележка: номерът ще се попълни от DG COMP.

Държава-членка:

Регион:

Пояснителна бележка: посочва се названието на региона, в случай че помощта се дава от орган на ниво по-ниско от държавно.

Название на схемата на помощи:

Пояснителна бележка: посочва се названието на схемата на помощи.

Нормативна уредба:

Пояснителна бележка: посочва се конкретният държавен нормативен акт за помощта и се цитират данните от неговото обнародване.

Планирани годишни разходи по схемата:

Пояснителни бележки: Сумите се представят в евро, или ако е приложимо, в националната валута. Посочва се общият годишен размер на бюджетната сума/и или разчета за данъчните загуби за година за всички механизми на подпомагане, съдържащи се в схемата.

При гаранциите се посочва (максималния) размер на гарантираните заеми.

Максимален интензитет на помощта по:

- Член 4: разкриване на работни места;
- Член 5: назначаване на трудоспособни лица в неравностойно положение и лица с нарушена трудоспособност;
- Член 6: допълнителни разходи за наемане на лица с нарушена трудоспособност.

Пояснителна бележка: Посочва се максимален интензитет на помощта, като се прави разграничение между помощите по Членове 4, 5 и 6 от Регламента.

Дата на изпълнение:

Пояснителна бележка: посочва се датата, от която може да се предоставя помощта по схемата.

Времетраене на схемата:

Пояснителна бележка: посочва се датата (година и месец), до която може да се предоставя помощта по схемата.

Цел на помощта:

- Член 4: разкриване на работни места;
- Член 5: назначаване на трудоспособни лица в неравностойно положение и лица с нарушена трудоспособност;
- Член 6: наемане на лица с нарушена трудоспособност.

Пояснителна бележка: Първостепенната цел/и на мярката трябва да се посочи измежду трите възможности. В това поле се дава и възможност за посочване на допълнителни (второстепенни) цели, които се преследват.

Засегнат икономически отрасъл/отрасли:

- всички отрасли на Общността ⁽¹⁾
- всички производства ⁽¹⁾
- всички услуги⁽¹⁾
- други (моля уточнете).

Пояснителни бележки: Изберете от списъка, когато е приложим. Схемите на помощи, насочени към конкретни отрасли, не са обхванати от освобождаването от изискването за уведомяване, предоставено с настоящия регламент.

Название и адрес на предоставящия орган:

Пояснителна бележка: моля запишете телефонния номер и когато е възможно адреса на електронната поща.

Други сведения:

Пояснителни бележки: в случай че по схемата има насрещно финансиране със средства на Общността, моля добавете следното изречение:

“Схемата подлежи на насрещно финансиране по линия на [цитират се данни].”

В случай че времетраенето на схемата прехвърля датата на прекратяване на действието на настоящия регламент, моля добавете следното изречение:

“Действието на регламента за освобождаването изтича на 31 декември 2006г. следван от преходен период от шест месеца.”

¹ С изключение на отрасъла на корабостроенето и другите отрасли, които подлежат на специални правила от регламенти и директиви, които уреждат всички държавни помощи в отрасъла.

¹ С изключение на отрасъла на корабостроенето и другите отрасли, които подлежат на специални правила от регламенти и директиви, които уреждат всички държавни помощи в отрасъла.

¹ С изключение на отрасъла на корабостроенето и другите отрасли, които подлежат на специални правила от регламенти и директиви, които уреждат всички държавни помощи в отрасъла.

АНЕКС I

Вид на периодичния отчет, който се представя на Комисията

Образец на годишния отчет за схемите на подпомагане, освободени по реда на разпоредбата за групово освобождаване съгласно Член 1 от Регламент (ЕС) № 994/98

Държавите-членки са задължени да използват посочения по-долу образец за целите на техните задължения за отчитане пред Комисията по разпоредбите за групово освобождаване, приети въз основа на Регламент (ЕС) № 994/98.

Отчетите се представят в електронен вид на:
stateaidgreffe@cec.eu.int

Необходими данни за всички схеми на подпомагане, освободени по разпоредби за групово освобождаване, приети по реда на Член 1 на Регламент (ЕС) № 994/98

1. Название и № на схемата за помощи.
2. Приложима разпоредба на Комисията за освобождаване от изисквания.
3. Разходи

Трябва да се представят цифри поотделно за всеки механизъм на подпомагане в рамките на схемата (напр. безвъзмездно финансиране, заеми при изключително изгодни условия, гаранции и т.н.). Стойностите трябва да са изразени в евро, или ако е приложимо, в националната валута. При случай на данъчни разходи, трябва да се покажат годишните загуби на данъчни приходи. В случай че няма точни цифри, може да се направи разчет за тези загуби.

Данните за тези разходи трябва да се представят въз основа на следното:

За годината, която се разглежда, се посочва поотделно за всеки механизъм в схемата на подпомагане (напр. безвъзмездно финансиране, заем при изключително изгодни условия, гаранция и т.н.):

3.1. Ангажираните суми, (разчети на) загуби на данъци или на други очаквани приходи, данни за гаранции и др. за новите решения за предоставяне на помощи. При случай на схеми с гаранции трябва да се представи общият размер на дадените нови гаранции.

3.2. Фактически плащания, (разчети на) загуби на данъци или на други очаквани приходи, данни за гаранции и др. за нови и действащи помощи. При случай на схеми с гаранции трябва да се представи следното: общ размер на висящите

гаранции, доход от вноски, възстановяване на суми, изплатени обезщетения, оперативен резултат от схемата за годината, която се разглежда.

3.3. Брой на новите решения за предоставяне на помощи.

3.4. Разчет за общия брой на разкритите работни места или на назначените или наети на работа лица в неравностойно положение или с нарушена трудоспособност по линия на новите решения за предоставяне на помощи (според приложимото). Помощите за назначаване на лица в неравностойно положение се разбиват по категориите от Член 2(е).

3.5.

3.6. Регионална разбивка на сумите от точка 3.1. по региони, дефинирани по NUTS¹ ниво II или по-ниско, или по регионите от Член 87(3)(а), Член 87(3) и региони без подпомагане.

3.7 Отраслова разбивка на сумите от точка 3.1 по отрасли, в които бенефициентите извършват дейности (в случай че се обхваща повече от един отрасъл се посочва сумата за всеки):

- въгледобив;
- производство на:
 - стомана,
 - корабостроене,
 - синтетични влакна,
 - моторни превозни средства,
 - друго производство;
- услуги, включително
 - транспортни услуги,
 - финансови услуги,
 - други услуги;
- други отрасли (моля посочете конкретно).

4. Други сведения и бележки.

¹ NUTS е номенклатурата на териториалните единици, използвана за статистически цели в Европейската общност.